

EL CONSOL DE LA FILOSOFIA

Sòcrates (469-399 aC)

- La manca de popularitat / veritat i coherència (Intel·lectualisme o racionalisme moral)

El coneixement és el fruit de la reflexió, de la racionalització, i no pot ser refutat en cap cas.

Allò que en general es té per cert, fruit del "sentit comú", moltes vegades tan sols es fruit de tradicions i de costums. En diem "opinió veritable" i/o "convencionalisme"

Per a ser popular, cal pensar i fer allò que fa i pensa la majoria, seguint les convencions socials, encara que no tinguin raó. La majoria pot estar equivocada.

El valor de la crítica no depèn del número de crítics ni de l'autoritat social que tinguin, sinó tan sols del procés que ha seguit el seu pensament per a construir la seva crítica.

La validesa d'una idea la dona el fet de seguir les lleis de la raó lògica.

No el va fer enrere en les seves conviccions, ni la manca de popularitat ni la condemna a mort = coherència vital

NOTA / En el *Banquet* una sèrie d'homes parlen sobre el significat de l'amor. Sòcrates explica que **Diotima de Mantinea** (probablement 400 a.C a 500 a.C) era una sacerdotessa que li havia ensenyat "la filosofia de l'amor".

Epicur (341-2170 a.C)

- Quan manquen els diners / felicitat. (Epicureisme)

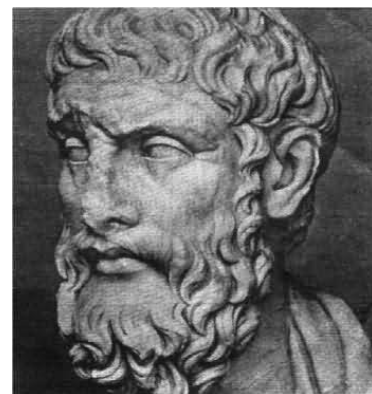
La vida basada en el plaer.- Hedoné.

Analitzar racionalment els nostres desigs i angoixes, per tal de poder arribar a la felicitat.

Principals problemes que fan la nostra infelicitat:
les pors:

els diners, la malaltia, la mort, el sobrenatural

Què es necessita realment per a ser feliç:

- l'amistat
- la llibertat
- ser tractat amb cordialitat i respecte.
- ser independent.- autarquia
- reflexionar sobre els problemes, i així al menys desapareix la confusió, el pes i la sorpresa.

Innecessari: comoditats, fama i poder.

Sèneca (4 aC - 65 dC)

- La frustració (Estoïcisme)

Quan els nostres desitjos topen amb la realitat, i no poden realitzar-se.

Cal veure les dimensions de la realitat, per entendre-les i així poder estar preparat per a resistir-les.

Cal esperar menys del món en general, de les persones i del futur, per a quedar menys frustrat i encoleritzar-se menys.

Cal reflexionar sobre el que passarà si els nostres desig no es compleixen, si les nostres pors es fan realitat.

La còlera: un error bàsic de raó, que veu de manera massa optimista el món i les persones.

El sentit del ridícul: ens sentim ferits i menyspreats en el nostre comportament o intel·ligència; el sentiment de ridícul pot portar a la còlera.

Per a ser feliç:

- Fer-se amic d'un mateix, implica fer-se amic de tothom.
- Es absurd acceptar com a necessari una cosa que no ho és, i també rebel·lar-se contra una cosa que ho és.
- La nostra intel·ligència ens ajuda a rebutjar l'innecessari i anhelar el necessari.
- Actuar amb llibertat: Ja que no podem triar els fets, podem triar la nostra actitud davant dels fets.

NOTA: **Pompea Paulina** (¿Roma (Itàlia)?, p. s. I – Roma (Itàlia), 65 post) Fou molt fidel al seu marit que també en parla amb afecte. Estava menjant amb el seu marit quan va arribar un centurió que va portar l'orde de mort per a Sèneca; el filòsof va rebre la notícia amb calma i es va acomiadar de la seva dona però aquesta va insistir que volia morir junt amb ell; els dos es van obrir les venes junts, però Neró va ordenar tapar les ferides i salvar a la dona per no cridar l'atenció amb un acte de crueltat. Així Paulina va viure encara uns quants anys més.

Montaigne (1533 – 1592)

- la incapacitat (Escpticisme)

L'home: ment i cos (dualisme)

La dignitat i la intel·ligència de l'home, es contraposa amb el poder del cos, que té unes necessitats concretes.

La raó en l'home no mana, el cos pot controlar la ment.

- Cal una **reconciliació cos/ment** i acceptar les lleis del cos, i d'aquesta manera deixaran de ser obstacles insalvables. Aquesta és la veritable saviesa. Ens mena a la felicitat. Acceptació de la part més “animal” de l'individu

La diversitat cultural el porta a un relativisme. No hi ha veritats vàlides per a tothom; depèn del lloc i del temps allò que es considera normal i acceptable.

Cal raonar i reflexionar sobre els fonaments històrics i lògics de les afirmacions sobre les **coses normals o anormals** en cada societat.

Valor de l'amistat, que elimina la soledat, perquè ens permet mostrar-nos i sentir-nos acceptats tal com som.

- **Distinció entre erudició i saviesa:**
- Erudició és tenir una pila de coneixements de les diverses matèries intel·lectuals. Saviesa; conèixer allò que pot ajudar a la persona a viure bé., ajudar a viure una vida de felicitat i moralitat.

NOTA: Montaigne es va morir el 1592, però el 1595 la seva filla adoptiva **Marie de Gournay** (1565-1645) va publicar una nova versió dels *Essai*

Schopenhauer (1788 – 1860)

- els mals d'amor. (Pessimisme)

Es una persona desencisada de tot. Pessimista total.

Veu la vida com a sofriment. Només un dolor sense sentit. *"La vida és un afer llastimós; he decidit passar la vida reflexionant-hi"*.

Desprecia especialment les dones, i en general, a tot el gènere humà, per poc raonable.

L'única cosa que és realment, és **la voluntat de viure** és una força arrabassadora més enllà de la raó que empeny l'home a viure i a reproduir-se. No l'amor..

En l'home hi ha dues parts, dos "jo":

- 1.- L'inconscient, que és el que manifesta la voluntat de viure,
- 2.- El conscient, que hi està doblegat. L'enteniment i la raó dominats per la voluntat de viure.

L'amor es dirigeix a la procreació, i no és lliure, depèn de la voluntat de viure; per això, quan som rebutjats no és culpa de la persona que no ens estima, sinó d'aquesta força que considera que som inadequats per a la descendència.

Cal que respectem les ordres d'aquesta natura. Ja que no hi ha cap altre sentit per a l'existència ni de les persones, ni dels animals.

El nostre consol davant dels mals d'amor és pensar que allò que ens passa, passa a milers i milers de persones exactament igual, i continuarà passant tota la vida.

Vida: sofriment

Nietzsche (1844 – 1900)

- Les dificultats (Vitalisme/ Irracionalisme)

Es necessari acceptar les dificultats de manera positiva.

De les dificultats i el sofriment de la vida se n'obté la llibertat.

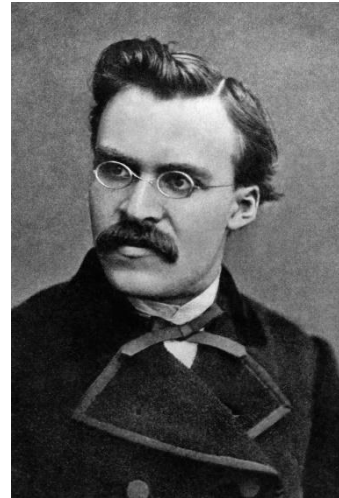
Vida: coratge, ambició, voluntat de caràcter, independència, ART.

El cristianisme no consola en les dificultats; és una immoralitat ja que considera virtuts tot allò que són dificultats; ser pobre, tímid, explotat en el treball...(Transvaloració). Decadència d'Occident. Valors que empobreixen l'home i neguen valors vitals.

El cristianisme fa que la persona no s'enfronti a les dificultats, sinó que les accepti resignadament com a cosa bona.

No tot allò que ens fa sentir millor és bo, ni tot allò que ens fa sentir malament és necessàriament dolent.

Un home és un home quan té una voluntat "de poder" per a vèncer les dificultats que se li presenten, i principalment, quan es venç a ell mateix.

NOTA: **Lou Andreas-Salomé** (1861-1937) Posseïdora d'una bellesa excepcional i d'un estil seductor, que fàcilment podria encabir-se en el concepte de *femme fatale*, captivà més d'un dels principals intel·lectuals i artistes europeus de la seva època - per ex. Rainer Maria Rilke o Sigmund Freud-. El 1882 va conèixer en Friedrich Nietzsche, i ell li va proposar formar

el "cercle d'esperits lliures", una "trinitat" d'ells dos i en Paul Rée. Nietzsche s'encaterinà bojament (literalment) de Lou, de qui deia, malgrat el seu proverbial menyspreu de les dones, que era la seva "germana intel·lectual", i li proposà matrimoni dos cops. Dues propostes que ella rebutjà, malgrat que sembla que li havia fet creure en la reciprocitat del seu amor. Hi ha qui sosté que fou, a causa del trencament amb Lou, que Friedrich embogí definitivament, follia que l'acompanyarà fins a la mort el 1900